

Projev premiéra M. Topolánka u příležitosti ocenění deseti disidentů v den 40. výročí srpnových událostí roku 1968 21. 8. 2008

Vážené dámy, vážení pánové,

Já vás všechny vítám zde ve Strakově akademii v den, který pro mnohé z nás připomíná den zmařených nadějí a možná nadějí nových - nicméně den, jehož 40. výročí dnes vzpomínáme, nechci ani říct slavíme. A den který pro nás, ale i pro vás pro všechny znamená v našich životech strašně moc. Tento den a tato chvíle a otevření té výstavy je především vaše chvíle. Dívám se na deset mužů a žen, kteří sedí tady přede mnou. Je to vaše výstava a ta výstava je tady díky vám. Vám patří dík, obdiv, respekt. Za svobodu bojovat není snadné nikdy. Není to snadné zejména v prostředí totalitního režimu.

Je hodno opravdové úcty, když se v takových podmínkách s vědomím plného rizika a velkého osobního rizika najdou lidé, kteří nebrání nejen svou svobodu, což patří k lidské přirozenosti, ale brání i svobodu jiných lidí, druhých. Lidé, o kterých hovořím, to jste vy, kteří tady dnes sedíte. Zastupujete všechny ty, kteří tady býti nemohou buď proto, že již nežijí, nebo proto, že třeba o nich ani nevíme, protože to jsou bezejmenní hrdinové toho období.

Chtělo to hodně odvahy vystoupit v srpnu 1968 proti okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy, když člověk žil na území některého z tehdejších agresorů. Vy jste tu odvalu našli. Dokázali jste tak, že to nebyli Rusové, Poláci, Maďaři, Němci, Bulhaři, kdo brutálně ukončil Pražské jaro. Nebyli to lidé těchto zemí. Byl to tehdejší sovětský imperialismus který okupoval naši zemi.

Vy jste se tomuto imperialismu vzepřeli. Vzepřeli jste se jako svobodní občané v nesvobodných zemích. Svoboda – hodnota, o kterou tehdy šlo především. Myslím, že je jasné, že tehdejší proces (jak dnes říká Robert Fico Bratislavského předjaří a Pražského jara) neznamenal ještě demokracii. Demokratizace není demokracie. Ale znamená naději. A znamená taky touhu mnoha lidí v této zemi, ale i v okolních zemích, ve vašich zemích lidí, kteří po svobodě toužili. Ani socialismus s lidskou tváří, ani demokratizace není svobodou a demokracií. Ale dává naději. O toto všechno stáli občané tehdejšího Československa, o to jste stáli vy a o to stáli lidé samozřejmě v ostatních totalitních zemích .

Vaše protesty v srpnu 1968 potvrdily, že svoboda je nedělitelná. Že omezením svobody jednoho ztrácí kus svobody i jeho bližní. Že máme společnou odpovědnost za prosazení svobody nejenom doma, ale všude ve světě, že máme povinnost tuto svobodu bránit. Vy jste proto prokázali ohromnou osobní statečnost.

Toto je pro mě tím nejpozitivnějším poselstvím ze srpna 1968. Jsme spojeni svobodou, jsme spojeni odvahou ke svobodě, jsme spojeni starostí o zachování svobody. A k té dnešní naší – a vaší svobodě – vedlo i vaše chování před čtyřiceti lety během srpnových dnů. Já vám za to moc děkuji.